

Obsah

Úvod	9
1 VYSVETLENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV.....	10
1.1 Spoločnosť a štát	10
1.1.1 Forma štátu a forma vlády	11
1.1.2 Štát a právo	12
1.1.3 Právna kultúra.....	15
1.2 Základné etapy vývoja dejín štátu a práva.....	16
1.3 Pojem a výpočet prameňov práva.....	21
1.3.1 Pramene vzniku práva a pramene poznania práva.....	22
1.3.2 Pramene poznania práva z hľadiska historického vývoja	23
2 PREDŠTÁTNE ÚTVARY NA ÚZEMÍ DNEŠNÉHO SLOVENSKA	32
2.1 Územie dnešného Slovenska pred príchodom Slovanov.....	32
2.1.1 Keltské osídlenie	33
2.1.2 Germánske osídlenie dnešného územia Slovenska a Rímska ríša.....	34
2.2 Slovanské obdobie (5. – 8. storočie po Kristovi).....	36
2.3 Samova ríša	37
3 VELKÁ MORAVA.....	40
3.1 Politický a štátovprávny vývoj	40
3.1.1 Kristianizácia	41
3.1.2 Kríza Veľkej Moravy a príchod Maďarov	42
3.2 Ústredná štáttna správa	43
3.3 Miestna správna organizácia.....	44
3.4 Sociálna stratifikácia.....	45
3.5 Právo a právne pamiatky	45
3.5.1 Súdny zákonník pre ľud / Zákon sudnyj ljudem.....	46
3.5.2 Ustanovenia (Zápovede) svätých otcov.....	47

3.5.3 Nomokánon	47
3.5.4 Anonymná homília	48
4 ZAČLENENIE SLOVENSKA DO RANOFEUDÁLNEHO UHORSKÉHO ŠTÁTU (10. – 12. STOR.).....	49
4.1 Všeobecná charakteristika obdobia.....	49
4.2 Ranofeudálny štát a jeho správa.....	50
4.2.1 Ústredné orgány.....	50
4.2.2 Miestna správa.....	51
4.2.3 Cirkevná správa.....	52
4.2.4 Organizácia súdov	53
4.3 Právo a právne pamiatky	53
5 UHORSKO V OBDOBÍ FEUDÁLNEJ ROZDROBENOSTI A JEJ ČIASTOČNÉHO PREKONÁVANIA	55
5.1 Zlatá bula Ondreja II. a jej renovácie.....	57
5.2 Ústredná štátnej správa	59
5.2.1 Panovník	59
5.2.2 Snem.....	60
5.2.3 Kráľovská rada.....	60
5.2.4 Kráľovská kancelária.....	61
5.2.5 Ústrední hodnostári krajiny	61
5.3 Miestna správa.....	62
5.3.1 Od hradských komitátorov k šľachtickým stoliciam.....	62
5.3.2 Mestská správa	63
5.3.3 Obce (dediny).....	64
5.4 Súdnictvo.....	64
5.5 Právo a pramene práva.....	66
5.5.1 Krajinské právo	66
5.5.2 Cirkevné právo	67

5.5.3 Poddanské právo.....	67
5.5.4 Mestské / Meštianske právo.....	68
5.5.5 Banské právo.....	70
5.5.6 Cechové právo.....	70
5.6 Právne pamiatky	71
5.6.1 Privilegium pro Slavis – 1381	71
5.6.2 Mestské knihy	72
6 SLOVENSKO V OBDOBÍ STAVOVSKEJ MONARCHIE V UHORSKU (OD ZAČIATKU 15. STOROČIA DO ROKU 1526).....	73
6.1 Všeobecná charakteristika ekonomického, spoločenského a politického vývoja	73
6.2 Husitské hnutie a Slovensko	75
6.3 Roľnícke a banícke povstania	77
6.4 Štátny aparát a správne orgány	78
6.4.1 Ústredné orgány štátu	79
6.4.2 Miestna správa	82
6.5 Organizácia súdov	85
6.5.1 Ústredné šľachtické súdy	85
6.5.2 Vidiecke šľachtické súdy	86
6.5.3 Mestské súdy	88
6.5.4 Vrchnostenské súdy	89
6.5.5 Osobitné súdy / Spišské a cirkevné súdy	89
6.6 Právo a pramene práva.....	90
6.6.1 Pokus o recepciu rímskeho práva	90
6.6.2 Kanonické, slovanské a germánske právo.....	91
6.6.3 Kodifikácie a právne pamiatky	91
6.6.4 Opus tripartitum.....	93
6.7 Vzťah štátu a cirkvi	95

7 ABSOLUTISTICKÁ MONARCHIA (1526 – 1848).....	97
7.1 Obdobie klasického absolutizmu, resp. snahy o centralistický absolutizmus (1526 – 1740).....	97
7.2 Obdobie osvietenského absolutizmu (1740 – 1790).....	99
7.2.1 Reformy meniacie postavenie poddaných	101
7.2.2 Reformy týkajúce sa cirkvi.....	103
7.2.3 Pokus o zdanenie šľachty	104
7.2.4 Školská reforma	105
7.2.5 Reformy v štátnej a miestnej správe.....	105
7.2.6 Právne reformy a kodifikačné snahy	106
7.3 Obdobie policajného absolutizmu (1790 – 1848).....	106
7.4 Ústredná správa štátu	108
7.4.1 Panovník (vládna a výkonná moc).....	108
7.4.2 Dikasteria (výkonná moc).....	109
7.4.3 Miestodržiteľstvo resp. Miestodržiteľská rada	109
7.4.4 Uhorský snem – uhorské krajské zhromaždenie (zákonodarná moc v súčinnosti s panovníkom).....	110
7.4.5 Reforma šľachtického súdnictva v roku 1723.....	110
7.5 Miestna správna organizácia.....	111
7.5.1 Stoličná správa	111
7.5.2 Mestská správa	113
7.6 Právo a pramene práva.....	113
7.6.1 Vývoj práva	113
7.6.2 Pramene práva	114
8 HLAVNÉ ČRTY FEUDÁLNEHO UHORSKÉHO PRÁVA.....	116
8.1 Pramene uhorského feudálneho práva.....	116
8.1.1 Právna obyčaj	116
8.1.2 Zákon	117
8.1.3 Súdne rozhodnutie	119
8.1.4 Nariadenie	120
8.1.5 Privilégium	120
8.1.6 Štatút	121
8.2 Feudálne súkromné právo a jeho inštitúty	122
8.2.1 Osobné (subjektívne) práva	123
8.2.1.1 Fyzická osoba	123
8.2.1.2 Ochrana osobnostných práv	130
8.2.1.3 Právnická osoba	132
8.2.2 Manželská a rodinné právo.....	133
8.2.2.1 Manželské osobné právo.....	134
8.2.2.2 Manželské majetkové právo.....	137
8.2.2.3 Vzťahy rodičov a detí	139
8.2.3 Vecné práva	141
8.2.3.1 Delenie vecí a majetku	141
8.2.3.2 Stredoveké a novoveké ponímanie vlastníckeho práva a držby	148
8.2.3.3 Vecné práva k cudzím veciam	158
8.2.4 Dedičské právo	164
8.2.4.1 Šľachtické dedičské právo	164
8.2.4.2 Mestské dedičské právo	166
8.2.4.3 Poddanské dedičské právo	166
8.2.5 Záväzkové právo	167
8.2.5.1 Pracovné právo	172
8.2.5.2 Obchodné právo	173
8.2.5.3 Zmenkové právo	173
8.3 Procesné právo	174
8.3.1 Zásady trestného procesu	175

8.3.2 Akuzačný a inkvizičný proces	180
8.3.3 Civilné súdne konanie	184
8.4 Trestné právo.....	189
Použitá literatúra	196